

Tjänsteskrivelse

Datum

2026-08-19

Vår referens

Jessica Pettersson
Utvecklingssamordnare
jessica.pettersson@malmo.se

Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Slutredovisning av regeringsuppdrag om att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrottslighet STK-2026-839

Sammanfattning

Klimat- och näringslivsdepartementet har remitterat slutredovisning av regeringsuppdraget om att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrottslighet. Bakgrund till uppdraget var brister i samverkan mellan de myndigheter som är involverade i att bekämpa avfallsbrottslighet, samt ett stort behov av informations- och kunskapsutbyte mellan berörda myndigheter. I utredningen presenteras sex nya förslag samt ett antal bedömningar av åtgärder som myndigheterna avser vidta under 2026 och framåt. Rapporten har internremitterats till miljönämnden och tekniska nämnden.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till Klimat- och näringslivsdepartementet.

Beslutsunderlag

- Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Slutredovisning av regeringsuppdrag om att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrottslighet
- Slutredovisning RU Myndighetsgemensamma satsningar mot avfallsbrottslighet
- Remissvar miljönämnden
- Miljönämnden beslut 260611 § 141
- Tekniska nämnden beslut 260615 § 141
- Remissvar tekniska nämnden

- G-Tjänsteskrivelse KSAU 260824 Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Slutredovisning av regeringsuppdrag om att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrottslighet
- Förslag till yttrande KSAU 260824 Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Slutredovisning av regeringsuppdrag om att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrottslighet

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-08-24

Kommunstyrelsen 2026-09-02

Beslutet skickas till

Klimat- och näringslivsdepartementet

Miljönämnden

Tekniska nämnden

Stadskontoret, Omvärld- och näringsliv

Stadskontorets handläggare

Ärendet

Naturvårdsverket, Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Kustbevakningen, Tullverket samt Länsstyrelserna i Gävleborgs län, Norrbottens län, Skåne län, Stockholms län och Västra Götalands län fick i juni 2022 i uppdrag av regeringen att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrottslighet. Bakgrund till uppdraget var brister i samverkan mellan de myndigheter som är involverade i att bekämpa avfallsbrottslighet, samt ett stort behov av informations- och kunskapsutbyte mellan berörda myndigheter.

Under utredningens gång har flera delredovisningar lämnats, där bland annat författnings- och åtgärdsförslag har presenterats. Klimat- och näringslivsdepartementet har nu remitterat slutredovisningen av uppdraget som helhet. Här beskrivs hur arbetet har bedrivits sedan den senaste delredovisningen i mars 2025. Därtill presenteras sex nya förslag enligt följande:

- Att Arbetsmiljöverket ges i uppdrag att, tillsammans med länsstyrelserna och övriga myndigheter i Center mot arbetslivskriminalitet (AKC), utreda hur länsstyrelserna kan samverka med AKC i frågor som rör avfallsbrott.
- Att Naturvårdsverket ges i uppdrag att utreda reglering av länsstyrelsernas uppföljning och utvärdering av hur tillsynen bedrivs i länets kommuner.
- Att en miljö sanktionsavgift införs för utebliven sortering av bygg- och rivningsavfall.

- Ändringar i miljöbalken i syfte att säkerställa tillsynsmyndigheternas möjlighet att kräva ersättning av verksamhetsutövare för provtagnings- och analyskostnader.
- Att uppdragsmyndigheterna i detta uppdrag ges i uppdrag att fortsätta samverka om avfallsbrottslighet i ytterligare tre år.
- Uppdragsmyndigheterna lämnar ett gemensamt instämmande till ett förslag från Miljöstraffrättsutredningen om författningsreglerad myndighetssamverkan inom miljöbrottsområdet.

Slutligen redovisas ett antal bedömningar av åtgärder som myndigheterna avser vidta under 2026 och framåt, samt möjliga konsekvenser att förslagen och bedömningarna. Förslagen och bedömningarna omfattar hela rättskedjan och består av åtgärder för att förebygga avfallsbrottslighet, öka upptäckten av avfallsbrott samt åtgärder för att öka andelen brottsutredningar som leder till lagföring.

Enligt beskrivning i rapporten är miljöbrott och avfallsbrott ofta kopplade till organiserad brottslighet. Avfallsbrottslighet är en del av den kriminella ekonomin med avancerade brottslupplägg som inte sällan bedrivs av multikriminella verksamheter med kopplingar till bedrägerier, penningtvätt, handel med narkotika och människohandel. Brottsligheten kan ske genom legitima företagsstrukturer som bedriver olaglig verksamhet. Avfallsbrott förekommer även inom den seriösa delen av näringslivet, enligt rapporten. Detta sker ofta genom felaktig klassning, otillåten export eller bristande spårbarhet av avfall. Avfallsbrotten snedvrider marknaden och bidrar till en osund konkurrens gentemot alla seriösa aktörer. Brotten dränerar samhället på resurser och skadar miljön.

Remissinstansernas yttranden

Rapporten har internremitterats till miljönämnden och tekniska nämnden. Nämndernas yttranden sammanfattas nedan.

Miljönämndens yttrande

Miljönämnden är över lag positiv till de åtgärder som föreslås i rapporten. Nämnden understryker vikten av fortsatt samverkan och samagerande mellan myndigheter, och vill i sammanhanget framföra vikten av att inkludera kommunerna i arbetet.

Miljönämnden lyfter fram goda erfarenheter av myndighetssamverkan, bland annat inom ramen för arbetet med Tryggare Malmö. Avfallsbrottslighet är komplex och sker både på lokal, regional, nationell och internationell nivå. Samverkan är därför en förutsättning för att nå goda resultat, påpekar nämnden.

Miljönämnden välkomnar även förslaget att förena osorterat bygg- och rivningsavfall med en sanktionsavgift samt se över avgiftsnivåerna för en effektiv och ändamålsenlig tillsyn.

Miljönämnden noterar att det i slutredovisningen saknas en samlad och fördjupad konsekvensanalys avseende kommunernas resursbehov samt ekonomiska och organisatoriska förutsättningar. Nämndens bedömning är att förslagen innebär ökade krav på de kommunala tillsynsmyndigheterna, särskilt avseende samverkan, informationsutbyte och tillsyn av illegal avfallshantering. Nämnden framför att de organisatoriska och ekonomiska konsekvenserna behöver analyseras vidare och vid genomförande behöver full kompensation utgå för att täcka kommunernas ökade kostnader till följd av förslagen.

Tekniska nämndens yttrande

Tekniska nämnden ställer sig bakom förslagen i rapporten generellt, men har synpunkter på några av förslagen.

Tekniska nämnden vill betona vikten av att tillsyn sker på samma sätt i alla Sveriges kommuner och län. Nämnden efterfrågar därför en tydlig tillsynsvägledning.

Nämnden bedömer att förslaget om att utreda författningsreglering av länsstyrelsens uppföljning och utvärdering av kommunernas miljöbalktillsyn som viktig.

I rapporten anges att kommuner endast berörs av förslagen utifrån sin roll som tillsynsmyndighet. Nämndens bedömning är att förslagen även skulle kunna få konsekvenser utifrån kommunens roll som verksamhetsutövare. Nämnden vill utifrån detta lyfta fram vikten av tydliga riktlinjer för när en tillsynsmyndighet kan begära ersättning för kostnader för provtagning och analys, samt ange en maxkostnad.

Tekniska nämnden är positiv till förslag om införande av miljöskänkionsavgift kopplad till utsorteringskravet för bygg- och rivningsavfall. Nämnden anser dock att det behöver tydliggöras om miljöskänkionsavgifter blir aktuella endast om det saknas containrar på byggarbetsplatsen, eller om det även gäller vid felsortering. Även här efterfrågar nämnden en tillsynsvägledning, för att skapa likvärdiga förutsättningar och tydlighet i eventuella avgifter.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret instämmer i nämndernas bedömning och är generellt positiv till förslagen i rapporten. En utvecklad myndighetssamverkan, förbättrad tillsynsvägledning och mer effektiva sanktionsmöjligheter bör kunna bidra till ökad efterlevnad av miljöbalken och minskad risk för omfattande miljöskador.

Samtidigt instämmer stadskontoret i miljönämndens bedömning att förslagen kommer att innebära ökade krav på de kommunala tillsynsmyndigheterna. I rapporten saknas en samlad och fördjupad konsekvensanalys, exempelvis avseende ekonomiska och organisatoriska konsekvenser för kommunerna vid genomförande av förslagen. Dessa konsekvenser behöver analyseras vidare och vid genomförande behöver full kompensation utgå för att täcka kommunernas ökade kostnader till följd av förslagen, i enlighet med miljönämndens yttrande.

Stadskontoret har utifrån remissvaren tagit fram ett förslag till yttrande. Stadskontoret föreslår att kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och översänder yttrandet till Klimat- och näringslivsdepartementet.

Ansvariga

Pamela Lindqvist Nämndsekreterare

Micael Nord Näringslivsdirektör

Andreas Norbrant Stadsdirektör